

GENTS CENTRUM VOOR HET AFRIKAANS EN DE STUDIE VAN ZUID-AFRIKA (UNIVERSITEIT GENT)

Aan de Universiteit Gent is sinds 2013 de onderzoeksgroep Gents Centrum voor het Afrikaans en de Studie van Zuid-Afrika operationeel. In het bestuur participeren collega's van zes verschillende vakgroepen (Geschiedenis, Kunst-, Muziek- & Theaterwetenschappen, Letterkunde, Taalkunde, Vertalen, Tolken & Communicatie, Talen & Culturen). Het Centrum speelt een coördinerende rol in Europa op het gebied van de Afrikaanse taal- en letterkunde en de studie van de culturele diversiteit van Zuid-Afrika.

ONDERZOEK

Jaarlijks wordt een internationaal colloquium georganiseerd met aandacht voor de taalkunde en de literatuur van het Afrikaans. Op 17 en 18 oktober 2019 had het zesde symposium plaats in Het Pand. Voor de taalkunde lag de nadruk op taalvariatie, in de letterkundige sessies is aandacht besteed aan het literaire werk van Breyten Breytenbach. De Zuid-Afrikaanse/Franse schrijver was aanwezig tijdens de studiebijeenkomst.

Er wordt nagegaan in gesprek met Prof Margriet van der Waal of de colloquia de volgende jaren afwisselend in Nederland (Amsterdam of Groningen) en Gent kunnen plaatsvinden. In 2020 is het Gents Centrum als co-organisator betrokken bij studiedagen over de taalkunde van het Afrikaans in Amsterdam (1 & 2 oktober 2020) en Zürich (5 & 6 oktober 2020).

Ook vorig jaar is ingezet op onderzoeksaanvragen (FWO-Vlaanderen en NRF South Africa). Helaas zijn de aanvragen niet gehonoreerd. Ook in 2020 worden inspanningen geleverd om pre- en postdoc-onderzoek op het gebied van Afrikaanse taal- en letterkunde en cultuurgeschiedenis te initiëren. Het Gents Centrum kan sinds 2019 rekenen op de actieve betrokkenheid van postdoc-onderzoekers Martina Vitackova (voorheen Universiteit Pretoria) en Marni Bonthuys (UWK), allebei aangesteld in de vakgroep Letterkunde.

Leden van de onderzoeksgroep publiceren in peer-reviewed periodieken over hun onderzoek dat gerelateerd is aan de Afrikaanse taal- en letterkunde. Over het onderzoek wordt veelvuldig gerapporteerd op de Zuid-Afrikaanse websites LitNet (NeerlandiNet) & Versindaba én op Voertaal.nu.

Met de collega's van de Adam Mickiewicz-Universiteit (Poznań), met name hoofdredacteur Prof Jerzy Koch van het peer reviewed *Werkwinkel*, wordt bekeken om de samenwerking tussen Gent en Poznań op het gebied van het Afrikaans te verstevigen en structureel te maken.

Het Gents Centrum is nauw betrokken bij het VisionKeepers-project van UNISA (over verbeelding van Afrika in de latere lyriek van Breyten Breytenbach). De overeenkomst bepaalt dat mentor (Prof Yves T'Sjoen) en postdoc-onderzoeker (dr. Alwyn Roux) samenwerken en ieder jaar (2019-2020) gedurende respectievelijk één maand en zes weken actief betrokken zijn bij de projectontwikkeling aan de buitenlandse universiteit. In juni 2019 is het project van start gegaan.

In samenwerking met collega's van de Noordwes Universiteit probeert het Gents Centrum fondsen te werven voor de opbouw van een sociolinguïstisch gestratificeerd corpus van informeel Afrikaans. De inspanningen daartoe zullen in 2020 worden voortgezet.

ONDERWIJS

In de opleiding Taal- en Letterkunde worden in de module Nederlands twee opleidingsonderdelen georganiseerd, met name *Afrikaans: taal- en letterkunde* (BA3) en *Talen en Literaturen van Zuid-Afrika* (MA). De leerstoelbekleder Prof Louise Viljoen doceerde in het eerste semester (oktober-december 2019) Afrikaanse letterkunde. De leerstoel *Zuid-Afrika: talen, literaturen, cultuur en maatschappij* is

opgericht in 2017. Na de aanstelling van Prof Hein Willemse (Universiteit Pretoria) en Prof Wannie Carstens (Noordwes Universiteit – Potchefstroomkampus) is in 2019 Louise Viljoen aangesteld voor de specialisatie letterkunde.

Op 16 oktober sprak collega Viljoen de inaugurele rede uit in de faculteitsraadzaal.

Sinds september 2018 worden besprekingen gevoerd over de oprichting in Zuid-Afrika van een leerstoel "Culturele diversiteit en Nederlands in een meertalige context". De gesprekken zijn vorig jaar verdergezet met deelname van vertegenwoordigers van zes universiteiten in de Lage Landen (Amsterdam, Antwerpen, Gent, Groningen, Leiden en Utrecht) en de Taalunie. In overleg met departementen Afrikaans en Nederlands in Zuid-Afrika wordt nagegaan welk profiel wordt voorgesteld en welke werkwijze de voorkeur verdient. Het Gents Centrum is initiatiefnemer en organiseerde op 19 december 2019 een overlegvergadering in het Zuid-Afrikahuis (Amsterdam). Wordt vervolgd.

Collega's van het Gents Centrum verzorgden het afgelopen jaar op vraag van buitenlandse universiteiten blokcursussen over Afrikaanse taal- en letterkunde (Boedapest, Brno en Praag).

Geregeld werken Gentse studenten voor hun Bachelor- of Masterscriptie over onderwerpen uit de Afrikaanse taal- of letterkunde.

CULTURELE ACTIVITEITEN

Op 16 oktober 2019 gaf Breyten Breytenbach in de Aula van de UGent de zesde Mandela-lezing, georganiseerd door het Gents Afrika Platform. Prof Margriet van der Waal (Rijksuniversiteit Groningen en leerstoelbekleder Zuid-Afrika aan de Universiteit van Amsterdam) ging na de lezing in gesprek met de auteur.

Sinds enkele jaren organiseert het Gents Centrum de Leeskring Afrikaanse literatuur in de faculteitsraadzaal, naast Zuid-Afrikaanse filmavonden. Collega's verbonden aan de onderzoeksgroep worden geregeld door sociaal-culturele verenigingen en bibliotheken gevraagd voor lezingen over het Afrikaans en Zuid-Afrika.

In het academisch jaar 2020-2021 wordt aan de UGent een internationaal gerenommeerd auteur aangesteld. Binnenkort maakt de universiteit de aanstelling officieel bekend. Het Gents Centrum is bij de voordracht betrokken en zal medeorganisator zijn van publieksevenementen en workshops samen met de Writer in Residence.

www.afrikaans.ugent.be